

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

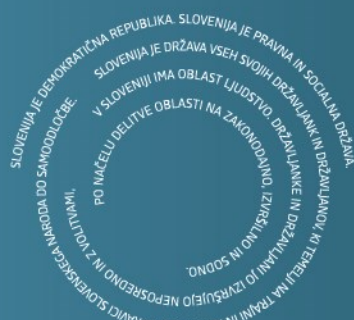
VI

IZREDNA
SEJA

45

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 45. IZREDNA SEJA

(8. oktober 2013)

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 45. izredna seja (8. oktober 2013)

ISSN 2385-9490

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2016

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 45. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: PREDSTAVITEV PRORAČUNSKEGA MEMORANDUMA 2014–2015, PREDLOGA SPREMEMB PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2014 (DP2014-A), EPA 1466-VI IN PREDLOGA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2015 (DP2015), EPA 1467-VI

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	5
JOŽE TANKO	5
1. točka dnevnega reda: PREDSTAVITEV PRORAČUNSKEGA MEMORANDUMA 2014–2015, PREDLOGA SPREMEMB PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2014 (DP2014-A), EPA 1466-VI IN PREDLOGA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2015 (DP2015), EPA 1467-VI	6
JOŽE TANKO	6
MAG. ALENKA BRATUŠEK	6
DR. UROŠ ČUFER	10

Državni zbor VI. mandat

45. izredna seja 8. oktober 2013

Predsedujoči: Janko Veber.....predsednik Državnega zbora

Seja se je začela 8. oktobra 2013 ob 14. uri.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Pričenjam 45. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi drugega odstavka 58. člena in drugega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Renata Brunskole, dr. Andreja Črnak Meglič, gospod Srečko Meh in gospod Jožef Horvat. Na sejo sem vabil predsednico Vlade, ministra za finance ter druge predstavnike Vlade in vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 45. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v sredo, 2. oktobra 2013, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za širitev dnevnega reda seje nisem prejel. Državnemu zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem, in prehajamo na odločanje. Pred tem vas prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, 50 je glasovalo za, proti 24.

(Za je glasovalo 50.) (Proti 24.)

Ugotavljam, da je dnevni red 45. izredne seje Državnega zbora določen.

Proceduralno želi gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlagamo, da Vlada predlog proračuna za leti 2014 in 2015 umakne iz zakonodajnega postopka. Namreč, pred dnevi je prišlo poročilo Umarja, v katerem so se pomembno spremenile ključne makroekonomske napovedi, na osnovi katerih temelji koncept proračuna. Mislim, da smo danes dobili poročilo Banke Slovenije, ki tudi poslabšuje vse ključne makroekonomske podatke. Gospodarska rast je bistveno nižja oziroma padec gospodarske rasti je bistveno višji, kot je bil predviden ob načrtovanju proračuna. Dodatno se znižuje potrošnja,

od dodatno se znižuje oziroma povečuje zaposlovanje, kar pomeni, da se makroekonomsko okolje bistveno spreminja. Na osnovi poslabšanja ključnih podatkov ni moč pričakovati, da bodo podjetja prispevala v državni proračun višje dobičke, ker je makroekonomsko okolje, v katerem deluje slabše in tudi pada. Ni moč pričakovati, da bodo davki iz potrošnje iz DDV tolikšni, kot so načrtovani, ker se znižuje zaposlenost, ker se znižujejo plače, ker se vršijo posegi v dohodnino in tudi povečujejo druge dajatve. Bistveno je povečan padec investicij. Prej je bila predvidena še rast, zdaj je padec in vsi ti podatki kažejo, da so izhodišča za pripravo tega proračuna nerealna.

Po drugi strani Vlada tudi ni predložila vseh zakonov, ki so potrebni za izvršitev proračuna in je ravnala v nasprotju z Zakonom o javnih financah kot tudi v nasprotju s Poslovnikom Državnega zbora, kajti Vlada mora v skladu z določbo Poslovnika in zakona vložiti ob predložitvi proračuna vse zakone, ki so potrebni za izvršitev proračuna. Danes na mizo še nismo dobili Zakona o nepremičninah, ki ima velike učinke za državni proračun, približno 0,5 BDP oziroma primanjkljaja. Nimamo interventnega zakona o zdravstvu in nimamo še marsikaterega drugega zakona.

Skratka, ne samo da so makroekonomski pogoji bistveno slabši, tudi niso izpolnjeni pogoji iz določb Poslovnika Državnega zbora, zato predlagam, spoštovani predsednik, da Vlada proračun iz postopka umakne. Če Vlada tega ne bo storila samoiniciativno, pa predlagam, da Državni zbor o tem tudi glasuje. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

O tem smo veliko govorili že na Kolegiju, ko smo se odločali o dnevnem redu in času za razpravo. Naj povem, da so v Državni zbor predloženi vsi dokumenti, ki omogočajo obravnavo proračuna in memoranduma za leti 2014 in 2015. Ali bo Vlada upoštevala vaš proceduralni predlog, pa morebiti slišimo v stališčih predsednice Vlade in ministra za finance, ki bosta seveda tudi predstavljala memorandum.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDSTAVITEV PRORAČUNSKEGA MEMORANDUMA 2014–2015, PREDLOGA SPREMEMB PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2014 IN PREDLOGA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2015**. Prosim?

Proceduralno, gospod Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Računal sem oziroma menil, da dobro poslušate proceduralni predlog. Predlagal sem, da v primeru, da Vlada tega predloga, ki ne odgovarja dejanskemu stanju in razmeram, pa tudi napovedim, ki sta jih dali dve, ocenjujem, da tudi za Vlado eminentni instituciji – to sta Umar, vladni urad, in Banka Slovenije –, da na osnovi teh podatkov in spremenjenih makro okoliščin Vlada sama umakne predlog iz postopka in pripravi nov proračun za leti 2014 in 2015. Če tega ne stori, predlagam, da o tem glasujemo. Moram dodatno ugotoviti, da na osnovi tega, ker tudi ni predloženih vseh dokumentov, je nepokritih v proračunu približno 210 milijonov evrov, ki so napisani v postavki iz naslova davka na nepremičnine. Tega zakona ni, Vlada je to planirala, mi ne vemo, kakšen zakon bo sprejet, s kakšnimi obremenitvami, kakšen bo tarifni del. In drugič, tudi ni interventnega zakona o zdravstvu, vloženega v zakonodajni postopek, ki prinaša približno 70 milijonov evrov učinkov, ki so tudi tu planirani. Glede na to, da so spremenjene makroekonomske okoliščine, glede na to, da ni vloženih zakonov, ima ta proračun na prihodkovni strani približno milijardo evrov nepokritih zadev. Prav tako bi opozoril še na en detalj – ta proračun ni skladen z zavezo Republike Slovenije, ki jo je dala Evropski komisiji. Tam je bilo namreč dogovorjeno, da se bo dve tretjini primanjkljaja znižalo na odhodkovni strani oziroma saniralo na odhodkovni strani in tretjino na prihodkovni. Ta proračun išče rešitve samo na prihodkovni strani, to se pravi, na strani davkov in dodatnih obremenitev.

Spoštovani predsednik, predlagam, da postopkovni predlog naše poslanske skupine daste na glasovanje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala, gospod Tanko.

Poglejte, predlagatelj proračuna je Vlada. Na Državnem zboru je, da ta akt obravnava in ga na koncu lahko sprejme ali pa zavrne. To, da bi proceduralno odločal Državni zbor, da se ne obravnava proračuna, je v nasprotju s katerokoli poslovniško prakso v Državnem zboru. Povedal sem, da so izpolnjeni vsi pogoji iz Poslovnika, da se razprava lahko začne. Če bo pa Vlada resnično upoštevala vaša opozorila, pa dajmo prisluhniti, temu je tudi namenjena današnja seja, kjer bomo poslušali tako predsednico Vlado kot ministra za finance, ki nam bosta predstavila ta dva pomembna akta.

Tako da ne morem dati na glasovanje vašega predloga, ker ni v pristojnosti Državnega zbora, da zavrne ta akt ali pa ga umakne iz procedure, to je akt Vlade.

Prehajamo na prvi del obravnave in sprejemanja **Predloga sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2014 in Predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2015** v Državnem zboru. Na podlagi tretjega odstavka 156. člena in osmega odstavka 166. člena Poslovnika Državnega zbora bosta predsednica Vlade in minister za finance predstavila Proračunski memorandum 2014–2015, Predlog sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2014 in Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2015. O tej predstavitvi ni razprave.

Besedo dajem predsednici Vlade mag. Alenki Bratušek, da predstavi navedene proračunske dokumente.

MAG. ALENKA BRATUŠEK: Spoštovane poslanke in poslanci, državljanke in državljani!

Vlada prihaja v Državni zbor s proračunoma za leti 2014 in 2015 v razgibanih časih, ko se zdi, da je stabilnost pomembnejša od razvoja, socialni mir pa od ustvarjalnega nemira. Naj že takoj uvodoma v neke vrste povzetku strnem prizadevanja svoje Vlade v tri temeljne poteze, po katerih gre soditi predlagani proračun. Prvič, proračunski primanjkljaj je spravljen pod 3 %, s čimer je izpolnjena ena od temeljnih zahtev za našo evropsko verodostojnost. Drugič, razvoja nismo žrtvovali dolgovom, ampak smo izobraževanju, vlaganju v znanje in raziskave namenili največ, kolikor je bilo v obstoječih razmerah še mogoče. In tretjič, investicije niso upočasnjene, nasprotno, povečujemo jih, saj jih kombiniramo z evropskimi sredstvi in bistveno bolj fokusiramo.

Vsako od teh potez bom v nadaljevanju podrobneje razdelala, uvodoma pa mi dovolite, da povzamem oceno stanja, ki nas je vodila pri pripravi proračuna. Obravnava proračuna se dogaja v razmerah, ki za Slovenijo niso ugodne, pesimizma je v državi veliko. Nemalo je tistih, ki se znova in znova sprašujejo, ali bo k nam prišla trojka. Nekaj takšnih je tudi med politiki, ki trojko tako rekoč pozivajo naj pride v državo. Pred nami je vprašanje, ali so razmere res tako slabe. Odgovor na to vprašanje in realna ocena razmer sta bistvena za sprejemanje pravih odločitev in odločanje o proračunu je ena od pomembnejših odločitev v tem trenutku. Zato mi dovolite, da prvi del svoje predstavitve namenim oceni naše ekonomsko-socialne situacije. Zakaj je torej proračun takšen, kot je; zahteven, varčen, ponekod tvegan, nikjer pa nevaren? Zato, ker nas program stabilnosti zavezuje zmanjšati proračunski primanjkljaj. Poleg sanacije bančnega sistema in vzdržnih javnih financ je to tista zaveza, ki nas kvalificira za vsako prihodnjo razpravo, če hočemo v njej sodelovati kot enakopravni. Proračun je takšen,

kot je, zato ker Sloveniji negativna gospodarska rast – v zadnjem četrtletju je minus 1,7 % – onemogoča še bolj spodbudno načrtovanje razvoja. Lahko bi se tolažili s tem, da je po letu prvič, da padec gospodarske rasti ni presegel negativnih 3 %, a za to vlado je to slaba tolažba. Proračun je takšen, ker smo z zadostnim soglasjem in še z znosno mero političnega pragmatizma zadeve uokvirili s fiskalnim pravilom in spremenili referendumsko zakonodajo tako, da je mogoče proračun sploh resno načrtovati in ga izvajati. Človeka boli, ko v teh dneh sliši špekulacije, ki strošek sanacije bank projicirajo vse tja od ene do sedmih milijard evrov. Dejstvo je, da natančna ocena tega stroška do izida stresnih testov ostaja največja neznanka in je v marsičem vplivala na našo maksimalno previdnost pri pripravi proračuna. Te ocene ne poznam še niti jaz niti minister niti guverner Banke Slovenije. In vse prej, kot nazadnje, temveč nasprotno, kot še kako pomemben faktor realnosti, smo pri pripravi proračuna upoštevali nezadovoljstvo ljudi. To ni le nakopičeno, je tudi upravičeno. Še kako ga razumem, saj Vlada ne more računati na razumevanje ljudi za zahtevne poteze, dokler odkrita kriminalna in koruptivna dejanja niso dosledno kaznovana. Naj ta okvir zaprem z dvema poudarkoma, ki delata sliko bolj obetavno. Tej vladi je uspelo znižati število brezposelnih, izvoz pa se je v letošnjem letu povečal za 2,3 %. Prvo je še veliko premalo, drugo pa ni samo naša zasluga, ampak posledica prvih znakov okrevanja po Evropi. A če bi v generalni črnogledosti spregledali ta dva poudarka, bi popolnoma brez potrebe zatrli vnemo na dveh področjih, ki sta ključnega pomena za prihodnji slovenski razvoj. Le kakovostno zaposleni državljani in državljanke ter kakovostni izvozni izdelki ali storitve lahko Sloveniji zagotovijo nujno potrebne človeške in finančne vire, da bomo zmogli živeti in se razvijati na ravni naših pričakovanj. Te okvirne, ali če hočete, vstopne pogoje za pripravo proračuna je dobro imeti pred očmi, da bi lažje pojasnili, katere temeljne in težke dileme smo morali imeti ves čas v glavi, da smo znali na te pogoje odgovoriti z ustreznimi odločitvami. Težja kot je kriza, težje so nekatere od dilem in manjše je število dobrih rešitev. Razmere, v katerih je ta hip Slovenija in spoštovanje zavez do evropskih partnerjev, ki jih je v imenu Slovenije sprejela prejšnja vlada, so nam zelo na tesno odmerjale robove odločanja in nas postavljale pred težke dileme. Nema lokrat smo izbirali med dvema možnostma z neprijetnimi posledicami. A ko boste, spoštovane poslanke in poslanci, ocenjevali predlagani proračun, vas prosim, da imate poleg vseh konkretnih števil, ki tako ali drugače zadevajo vas in vaše volivce, pred očmi prav te dileme, saj nas te zadevajo vse po vrsti kot državljane Slovenije.

Proračun sem pomagala delati zadnjih nekaj let. Pripraviti ga je težko, ampak pripraviti proračun v kriznih časih je naravnost težaško.

Ta vlada ga je, če upoštevamo tudi rebalans, v šestih mesecih pripravila že drugič. Pri tem se nismo ne skregali ne razšli in v nasprotju z nekaterimi napovedmi smo ga obakrat uskladili brez večjih rezov v socialne pravice in pokojnine ter brez enostranskih posegov v plače. Zavedam se, da je to za nekatere pravzaprav greh te vlade, a smo prav na to še posebej ponosni. Ne samo zato, ker želimo biti Vlada socialnim čutom, ampak tudi zato, ker se želimo takšnim ukrepom izogibati, dokler se le da, saj prek zmanjšane povpraševanja vodijo tudi k padcu BDP in gospodarskemu nazadovanju. Če sem nekoč pri pripravah proračuna svojo nalogo videla predvsem v tem, da so se vse številke drugih prav izšle, sedaj razumem nalogo predsednice Vlade prav v tem, da nima druge, kot da misli na celotno, širšo sliko. Kako nobeno od dilem ne napeti do take napetosti, da bi lahko razgnala celo družbo, pa naj bi jo zadolžila čez rob še možnega ali obremenila čez rob še znosnega. Ker vas bo s konkretnimi številkami v nadaljevanju seznanil kolega Uroš, bom sama tu ostala še malo na robu.

Ja, hodimo po robovih – vsi skupaj v teh težkih časih. A če se zavedamo, da smo v tem skupaj, tedaj odločitve niso nujno izključujoče, ekskluzivne, temveč nujno vključujoče. Katere dileme boste torej prepoznali v predlaganem proračunu? Najtežja je bila dilema glede davčnih prihodkov. Tukaj je bil naš kriterij socialna pravičnost. Ko je septembra 2006, dr. Drnovšek, tedaj že predsednik republike, izrazil svoje nezadovoljstvo s tedaj aktualno davčno reformo, je dejal: "Obdavčitev prebivalstva je eden izmed bistvenih elementov socialne pravičnosti. Vsaka davčna sprememba bi morala predstavljati korak k bolj pravični porazdelitvi bremen javnih financ na naše državljane." Prepričana sem, da s predlaganim proračunom delamo točno v tej smeri, v smeri socialne pravičnosti. Zato smo šli v spremembo davka na dodano vrednost, saj najbolj pravično razporedi bremena med tiste, ki porabljajo več. Zato bomo obdavčili nepremičnine in zato najbolj neizprosno preganjamo tisto premoženje, katerega izvora imetnik ne more prepričljivo pojasniti in dokazati. Prav v tej dilemi bi rada tudi zelo jasno zavrnila obmetavanje te Vlade z oznako "neoliberalno". Kdor je stiskal pri davkih, je stiskal tudi vse druge segmente družbe, vključno s pravicami in svoboščinami. Zato ni čudno, da so imeli ljudje dovolj prejšnje vlade. Počaščena sem, ko ugledni družboslovec Tomaž Mastnak pravi, da ni posebnih razlogov, da bi ljudje sovražili aktualno predsednico Vlade, a hkrati dobro razumem njegovo sporočilo, da nas bodo ljudje ocenjevali po tem, kar počnemo in ne po tem, kar govorimo. In ravno z dejanji bo moja Vlada, če boste podprli naš proračun, dokazala razliko med neoliberalno brutalnostjo in socialno pravičnostjo. Druga dilema zadeva razmerje med javnim sektorjem in investicijami. Kritiki nam očitajo, da ne upamo graditi, ker si ne upamo odpuščati, a ohranjanje in razvoj javnega

sektorja ne pomeni ohranjanje služb in privilegijev, pomeni ohranjanje in razvoj temeljnih pridobitev solidarne družbe: šolstva, zdravstva, socialnega varstva. Zato je Slovenija upravičeno alergična na vsako omembo divje privatizacije teh sektorjev, saj je od njih dobesedno odvisna naša prihodnost. Varna starost naših staršev in varna mladost naših otrok. Poglejte natančneje številke na teh postavkah in videli boste, da se Slovenija standardom javnih storitev ne odreka niti v kriznih časih, saj bi s tem zarezali v najbolj občutljivo tkivo družbe. Tretja dilema zadeva domnevno izbiro med vlaganji v razvoj in servisiranjem dolgov, češ da nam dolgovi, še preden sploh pridemo do glavnice, poberejo večino vlaganj v človeške vire. Ni res! Že uvodoma sem omenila, da nam je kljub krizi uspelo ohraniti večino sredstev, posamična nižanja pa merimo z eno številčnimi odstotki, na primer pri raziskavah z 250 milijonov na 235 milijonov evrov.

Spoštovane poslanke, dragi poslanci, doslej skoraj z besedo nisem omenila običajne delitve tega parlamenta na koalicijo in opozicijo, na prejšnjo in sedanjo vlado. Zdi se mi namreč, da bi pri soočenju z mnogimi dilemami naši odgovori morali biti skupni ne glede na to, s katere strani te dvorane ali političnega pola prihajajo. Mednarodne obveznosti moramo izpolnjevati. Domače ljudi moramo spoštovati. K demokratičnemu razvoju Evrope moramo prispevati, a lastni suverenosti se ne smemo odpovedati. Nekaj potez pa vendarle je, pri katerih moram ost kritike uperiti naravnost v opozicijo, saj je priprava proračuna tako doma kot skozi stike v Bruslju pokazala, kako hitro lahko politična nepremišljenost, da ne rečem nespametnost, povzroči več številčne posledice.

Zakaj je torej naš proračun drugačen od vašega? Zato, ker ne kliče trojke, ampak si prizadeva storiti vse, da bi naše domače težave doma tudi rešili. Zato, ker odplačujemo vaše dolgove. Med leti 2004 in 2008 se je bruto zunanji dolg Slovenije podvojil, iz 20 na 40 milijard. Podvojil! To bodo davkoplačevalci plačali ob sanaciji bank. Prva Janševa vlada takrat na to ni reagirala in dolg, ki je bil predvsem dolg podjetij in bank, prebivalstvo je med manj zadolženimi v Evropi, bodo danes plačali davkoplačevalci. Skupni bruto dolg naše države je še vedno praktično na isti ravni kot leta 2008, zato ker ne luknjamo proračuna. V prvih treh mesecih letošnjega leta, ko se je Janez Janša po ugotovitvah protikorupcijske komisije poslavljajal od premierskega mesta, ste nam pustili 800 milijonov evrov proračunske luknje. Danes ta isti proračun na mesečni ravni že izkazuje presežek, zato ker znamo najti kompromis, kar smo dokazali tako pri fiskalnem pravilu kot pri referendumski zakonodaji in zaradi česar sem tudi glede dialoga s socialnimi partnerji optimistična. Zato ker so iz omar padli okostnjaki, ustavne odločbe, pokojnine, regres javnih uslužbencev, izbrisani, plačna

nesorazmerja in zato ker rečemo bobu bob in problemov in težav ne pometamo pod preprogo samo zato, da bi bilo videti lepo. Slovenija je še pod prejšnjo vladno prevzela zaveze iz fiskalnega pakta. Gre za mednarodni sporazum, ki smo ga dolžni spoštovati in ga tudi bomo. Vsem skupaj vam je znano, da v Evropski uniji poteka dokaj ostra razprava o primernosti oziroma škodljivosti politike varčevanja. Prav je, da v tej razpravi sodeluje tudi Slovenija, vendar pa želim poudariti, da je tej razpravi najprej mesto predvsem v evropskih ustanovah. Nikoli se ne bomo spravili v položaj študenta, ki hoče svojo nezadostnost na izpitu prikriti tako, da se zateče v razpravo s profesorjem. Nasprotno! Šele po dobro opravljenem preizkusu, ki temelji na vnaprejšnjem delu, je mogoča zares enakopravna razprava obeh in v tej evropski razpravi hočemo še kako sodelovati, saj se z njo gradi naša skupna prihodnost.

Zato mi dovolite, da to predstavitev proračuna počasi sklenem s pogledom čez. S proračunom se namreč delo ne končuje, ampak šele zares začenja. Kar načrtujemo tudi in predvsem finančno danes, se bo uresničevalo jutri, poznalo pa pojutrišnjem, zato se velja ob tem koledarsko zelo jasno začrtanem proračunu vprašati, kakšen pojutrišnjem prinaša. Z drugimi besedami, za kakšno Slovenijo nam gre. Gre nam za evropsko Slovenijo, pri čemer se držimo vseh danih, tudi vaših, obljub. Ker so naše omejitve pri zadolževanju zaradi visoke obrestne mere precejšnje, nam ne ostane drugega, kot da se začrtanih proračunskih okvirov lotimo s pametnim uravnoteženjem povečanja prihodkov in zniževanja odhodkov proračuna. Gre nam za suvereno Slovenijo, saj nam te evropske zaveze ne vežejo ne jezika ne rok, da se ne bi za vnaprej borili za spremembo paradigme. Naša vlada je v skladu z vnaprej napovedano zadržanostjo do ostrih varčevalnih ukrepov, ki breme krize prelagajo na tiste, ki zanjo niso nič krivi, v Bruslju izposlovala podaljšanje roka za doseganje uravnoteženega proračuna. S tem smo se lahko izognili še bolj rigoroznemu varčevanju, ki bi preveč prizadelo naše državljanke. Saj nam gre, in to je tretji obraz naše domovine, evropske in suverene, gre nam za socialno in pravično Slovenijo. Gre nam zato, da pred družbenim konfliktom ne bežimo v iluzijo družbe popolnega utopičnega konsenza, ampak da skupaj sprevidimo in ukrepamo, da je na razburkanih valovih krize naplavilo toliko novih idej in obujenih dobrih praks, da smo sposobni skupnega pogovora, nato družbenega dogovora in posledično tudi družbene pogodbe, socialnega kontrakta. Naj vas spomnim, da je v tej okorni besedi kontrakt, na kateri pa temeljijo vsi resni poslovni in osebni dogovori, skrit najprej in predvsem kontakt. Torej, stik, sporazumevanje. Spomnili se boste tudi, da sem svoj prvi nastop pred vami v vlogi tedaj še kandidatke za mandatarko zastavila v znamenju nekaj "so" besed. Cilj sem tedaj videla v drobni besedici, ki težko stoji sama. Ko pa se postavi k

drugim, težjim besedam, te zazvenijo nekako prijaznejše. Odločanje postane soodločanje, udeležba soudeležba. Celo bivanje postane sobivanje. Tedaj sem kot moto tega mandata predlagala to krhko besedico "so", kakor jo najdete tudi na začetku besede solidarnost. Pomislila sem spet nanjo minuli teden, ko je bilo treba izreči in zapisati nekaj ostrih besed, ostrih, a skrbno preišljenih besed, da smo lahko stopili skupaj in našli novo stabilnost. Ljudje imamo in imajo dovolj tega, da drugi odločajo in živijo namesto nas, da drugi živijo naša življenja. Hočemo biti dobri sosede in najboljši sodobniki, predvsem pa si prizadevamo biti danes vsi skupaj sodržavljeni naše suverene evropske države. Prizadevamo si skupaj, da bi lahko živeli polna, aktivna, uspešna in poštena življenja. Ko sem marca letos izrekla vse tiste "so" besede, sem izrekla tudi zavezo, ki smo jo potem zapisali tudi v dogovor o sodelovanju, da pridemo v roku enega leta po zaupnico. Sedaj je nastopil ta čas. Zato sedaj prosim, ne le za vaše zaupanje, da bomo lahko izpolnili predlagani proračuna, ampak tudi za vašo zaupnico, da bomo s to vlado lahko proračun realizirali v dobro Slovenije.

Spoštovane poslanke in poslanci opozicije in koalicije! Spoznavali smo se v teh klopek leto dni po volitvah. Zadnjega pol leta ste me lahko spoznali v drugi vlogi, kot prvo med ministri. A še nikoli nisem s tako pričakovanja in gotovosti, da delam pravo stvar, stopila pred vas kot prav danes. Mnoge stvari so se vmes postavile na pravo mesto, nekatere se še bodo, a ključno zadevo vem že danes. V danih razmerah in z dano ekipo smo naredili vse, kar je bilo v naših močeh, da med upravičenim nezadovoljstvom ljudi, zahtevno krizno situacijo in doslednim izpolnjevanjem bruseljskih zavez najdemo takšno pravo mero, da smo zmogli pripraviti realen, vzdržen in še vedno znosen proračun.

Priprava proračuna je vselej zelo zahtevna naloga. V zaostrenih časih, v kakršnih živimo, je tem zahtevnejša. Naloga, ki je v konjunktornih časih lahko videti bolj strokovna in tehnična, postane v kriznem proračunu, ki zahteva spremembe v razdelitvenih ravnovesjih ugodnosti in obremenitvah posameznih družbenih skupin, izrazito politična. Na preizkušnji je Vlada, trdnost koalicije, v tokratnem primeru tudi verodostojnost države. Proračunski dokument, ki ga prejimate v presojo, spoštovane poslanke in poslanci in z vami tudi vse državljanke in državljani Slovenije, razumemo v Vladi in koaliciji kot branik, ki naj zagotovi ohranitev polne politične in javnofinančne suverenosti Slovenije. Zdi se, da nekateri v opoziciji te suverenosti ne razumejo več kot vrednoto in menijo, da je za Slovenijo najboljši čimprejšnji prihod trojke. Med temi, ki pravijo, da bo čimprejšnji prihod trojke zmanjšal ceno finančnega okrevanja, so tudi tisti, ki so pripravili nerealen, neuravnotežen proračun, ki smo ga že morali korenito popravljati. Zato

njihovo oceno o finančnih učinkih prihoda trojke razumem kot tovariško samokritiko njihovih lastnih finančnih politik in projekcij. Kritika je potrebna, skušali jo bomo razumeti pozitivno in jo tudi upoštevati. Vas pa prosim, da se pri tem spomnite, da ni bila moja vlada tista, ki je v letih 2004–2008 dovolila dvig zunanjega bruto dolga za dvakrat in prav to bomo ob sanaciji bank plačevali. Prav tako ni moja vlada sodelovala v pogajanjih o fiskalnem paktu, ki nam danes bistveno zmanjšuje manevrski prostor v fiskalnem področju.

Držim obljube, ki sem jih sama dala, in dajem le tiste obljube, ki jih zmorem izpolniti. Za predlagani proračun vam zato lahko obljubim, da bo Slovenijo postavil nazaj na pot razvoja in napredka. Na tej poti ne smemo izgubiti ne smeri ne obraza. Ves čas moramo vedeti, kam gremo, hkrati pa nikakor ne smemo priti na cilj tako spremenjeni, da ne bi več prepoznali samih sebe in naše drage Slovenije. Veste, kakšno jo vidim sama? Kot skandinavsko pravično in kot sredozemsko pogumno. Za takšno Slovenijo se velja truditi do zadnjega atoma moči in s kolegi in sodelavci, s celo vlado bomo v nadaljevanju storili vse, da odgovorimo na vaše sugestije in kritike, da odvrnemo pomisleke in upoštevamo premisleke. Dovolite mi na koncu še eno misel mojega velikega političnega vzornika dr. Janeza Drnovška, ki tudi danes, 7 let od tedaj, ko je bila zapisana, še kako drži: "Mi si vsekakor želimo konstruktivnosti, saj je naš pristop v osnovi izrazito pozitiven, vendar včasih ljudje mislijo, da če si pozitiven in miroljuben, je to znak slabosti, a je resnica povsem drugačna. Pozitiven pristop nosi v sebi veliko moč, ne bo se uklonil negativnostim, nasprotno, če bi se, bi jim prepustil prostor in se umaknil in potem bi bil svet še naprej slab, morda še slabši kot zdaj. Zato je treba včasih sprejeti tudi kakšno bitko, nekateri razumejo samo jezik moči, vendar to je samo nujnost, ni pa naša želja. Takoj, ko se znajdemo v komunikaciji s pozitivno nastrojenimi ljudmi, smo mehki, prijazni in konstruktivni in tako bomo šli naprej. Na prijaznost bomo odgovarjali s prijaznostjo, za spotikanja in podtikanja pa bomo hitro našli prave odgovore, tudi ostre in trde, če bo treba. Naš cilj je prijazna Slovenija. Takšna mora biti tudi država. Želim, da bi vsi skupaj sodelovali pri tem cilju, da ne bi igrali drug proti drugemu, pač pa bi plavali vsi v isto smer in si med sabo pomagali."

Spoštovani poslanci, drage poslanke, naj bo že ta naša proračunska razprava svojevrstna delavnica, kako lahko gradimo prijazno Slovenijo drugače, strpno, pravično, solidarno. Hvala za vašo pozornost!

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

V nadaljevanju besedo dajem ministru za finance dr. Urošu Čuferju za dodatno predstavitev Proračunskega memoranduma 2014–2015, Predloga sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2014 ter Predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2015.

DR. UROŠ ČUFER: Najlepša hvala, spoštovani gospod predsednik. Spoštovane gospe poslanke, spoštovani gospodje poslanci! Tokrat sem povedal v pravem vrstnem redu.

Usmeritve ekonomske in fiskalne politike Republike Slovenije za 2013–2016 so določene v nacionalnem reformnem programu in v programu stabilnosti, ki sta bila sprejeta že maja letošnjega leta. Svet Evropske unije je pa podal svoja poročila na ta dva programa. V skladu s tem in v skladu s fiskalnim paktom Vlada Republike Slovenije zasleduje v Šredlogu sprememb proračuna za let 2014 in v Predlogu proračuna za leto 2015 doseganje dveh ključnih javnofinančnih ciljev, za katera vem, da ju že poznate, pa kljub temu vseeno. Se pravi, strukturno izravnano saldo do leta 2017 in pa odprava presežnega primanjkljaja širšega sektorja države do leta 2015.

Slovensko gospodarstvo se ob ukrepih za stabilnost javnih financ in sanacijo finančnega sistema sooča s postopno in oziroma zelo postopno stabilizacijo. Pripravo Predloga sprememb proračuna za leto 2014 in pa Predloga proračuna za leto 2015 smo postavili na podlagi naslednjih izhodišč; odprava čezmernega primanjkljaja do leta 2015 in izboljšane strukturne salda, kot sem že prej omenil, ki sta bila dva ključna cilja, ki sta nas vodila v tem, kako smo pravzaprav naravnali smer tega programa na oceni gospodarskih gibanj s strani Umarja, in sicer iz jeseni letos. Res da je bil objavljen en dan po tem, ko smo mi tudi objavili proračun, vendar smo v oceni in pripravi proračunov upoštevali ocene, s katerimi smo tudi že razpolagali; s krčenjem bruto družbenega proizvoda v letu 2013 za 2,4 zaradi upada zasebne investicijske potrošnje, z upadom gospodarske rasti v letu 2014 za 0,8 % bruto domačega proizvoda in z zelo rahlo rastjo bruto domačega proizvodnje za 0,4 v letu 2015. Upoštevali smo, da je financiranje podjetij zaradi kreditnega krča omejeno in da se je sanacija bank zaradi zahtev Evropske komisije glede kakovosti sredstev za izvedbo pregleda kakovosti sredstev in pa stresnih testov zavlekla za dva kvartala in da ima posledico tudi v nekoliko počasnejšem okrevanju gospodarstva. In upoštevali smo tudi to, da imamo zaradi na eni strani dobrega izvoza in po drugi strani zaradi ukrepov varčevanja presežek v tekočem računu plačilne bilance, ki na srečo gospodarstvu zagotavlja ustrezno likvidnost in lahko posluje kljub temu, da banke še ne funkcionirajo popolnoma normalno. Na podlagi tega smo pripravili primanjkljaj celotnega sektorja države, izkazanega po ESA metodologiji 95 – seveda brez izdatkov za sanacijo bank, za katere še ne vemo, kakšni točno bodo –, po kateri Evropska komisija spremlja svoj lastni proračun in vse države članice, da bo znašal v letu 2013 nekoliko 4 %, v 2014 pa se bo znižal na 3,2 % in v letu 2015 na 2,5 %. S tem prihajamo v okvir, kot smo si ga

začrtali v programih stabilnosti in v skladu s priporočili, ki smo jih dobili.

Če strnem odhodkovne in pa prihodkovne ukrepe, ki jih bom potem malo bolj podrobno predstavil in ki so del spremembe proračuna za leto 2014 in v predlogu proračuna za leto 2015, na odhodkovni strani zajemajo znižanje plač v javnem sektorju, neuskklajevanje pokojnin, neuskklajevanje in nižanje socialnih transferjev ter bistveno racionalnejša poraba tekočih izdatkov. Na prihodkovni strani pa bi mogoče poudaril dvig stopnje DDV, ki je bil izveden v sredi letošnjega leta in se bo močno odrazil šele v naslednjem letu; uvedbo davka na nepremičnine, ki je že v pripravi in čaka, da pride tudi na vaše mize; uskladitev zniževanja stopenj pri davku od dohodka pravnih oseb. Še posebej bi rad omenil boj proti sivi ekonomiji, čemur smo dali res zelo veliko pozornosti in smo izkoristili tudi priložnost, da je Hrvaška stopila v Evropsko unijo in da so se nam pravzaprav sprostil resursi na meji, ki smo jih lahko preusmerili v boj proti sivi ekonomiji. Prihodki v letu 2014 so načrtovani na ravni 8,6 milijarde evrov, kar pomeni 745 milijonov evrov več, kot so bili ocenjeni prihodki za leto 2013. Glavni elementi, kot je obdavčitev nepremičnin – to bo zagotovilo dodatnih 205 milijonov evrov v državnem proračunu in druga polovica tega davka na nepremičnine, ki bo namenjena občinam kot nadomestilo za doseganje NUSZ. Za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti in za boj proti sivi ekonomiji bi omenil nadzor nad gotovinskim poslovanjem oziroma davčne blagajne, ki smo jih uvedli v lažji obliki in ki bodo začele nositi rezultat. Omenil bi strožje omejitve gotovinskega poslovanja, ki so v pripravi, razširjene pristojnosti in krepitev inšpekcij. Inšpekcije smo že okrepili in hkrati smo tudi predlagali, da se njihove pristojnosti lahko razširijo, da bo njihova učinkovitost bistveno večja. Hkrati pa delamo na tem, da se združita davčna in carinska služba v enotno finančno upravo, ki bo omogočala celovit pregled nad tem delom poslovanja. Omenil bi še na tem področju različne sektorske ukrepe, ki gredo v smer izboljšanja ureditve evidenc na področju dela, zdravstva, gozdarstva, vinarstva, pekarstva, turizma, da ne bom omenjal vseh, je kar znaten spisek. Od nadaljnjih ukrepov bi še posebej poudaril ustavitve zniževanja stopenj davka na dohodke pravnih oseb na ravni 17 % ter omejitev prenosa izgub podjetij iz prejšnjih let na 50 %, kar bo prispevalo k proračunu v višini okoli 160 milijonov evrov. Omenil sem že povečanje dviga stopenj davka na dodano vrednost, ki bo prinesel za 143 milijonov evrov več, kot je bila realizacija v letu 2013. Omenil bi tudi to, da so bili prihodki iz Evropske unije načrtovani v proračunu oziroma so načrtovani v proračunu v višini 1,2 milijardi evrov. Z namenom, da pridobimo čim več dodeljenih evropskih sredstev, se že od leta 2013 naprej pogovarjamo o tem in delamo na tem, kako dobiti dodatne pravice za razpolaganje financiranja rezervnih projektov v višini 450

milijonov evrov ter kako pravzaprav dodati dodatno fleksibilnost v izvrševanje teh projektov.

Odhodki za proračun za leto 2014 se načrtujejo v obsegu 9,6 milijarde evrov, kar znaša 322 milijonov več, kot je v sprejetem proračunu za 2014, in 230 milijonov več, kot se je ocenila realizacija za konec leta 2013. Pri odhodkovni strani, če pogledamo, kaj se dogaja glede na pretekla leta, vidimo, da se zmanjšuje odhodkovni okvir integralnih sredstev. Integralna sredstva so načrtovana v obsegu 7,9 milijarde evrov in se znižujejo za 24 milijonov glede na predhodno leto. Glede na leto 2010 pa kar za 370 milijonov evrov. Evropska sredstva in slovenska udeležbe obsega do 1,4 milijarde evrov, ki so namenjena predvsem za investicijska vlaganja. Poudaril bi pa tudi namenska sredstva, ki so namenjena predvsem okoljski in prometni infrastrukturi in so načrtovana v višini 316 milijonov evrov.

Spremembe proračuna v letu 2014 so še posebej izrazite v kategoriji, da se znižujejo stroški dela na podlagi dogovora o dodatnih ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za uravnoteženje javnih financ. Za blago in storitve je v proračunu predvidenih 570 milijonov evrov in se glede na leto 2013 zmanjšuje za 70 milijonov evrov, glede na leto 2012 pa za več kot 100 milijonov evrov. Transferji posameznika in gospodinjstva znašajo 1,2 milijarde evrov in so primerljivi z ravno 2013, kar kaže, da smo imeli v pogledu tudi to, da se nahajamo v težkih časih znotraj krize in da moramo skrbeti, da ta postavka ostaja takšna, da je v Sloveniji možno tudi normalno živeti tudi za tiste, ki imajo mogoče manjše prihodke ali pa ki prihodkov nimajo. Zagotavljajo se transferji v pokojninsko blagajno v višini okoli 1,5 milijarde evrov. Za transferje posrednim proračunskim uporabnikom in izvajalcem javnih služb je namenjenih 1,8 milijarde evrov, kar je več ali manj na ravni leta 2013, in subvencije so na ravni dobrih 400 milijonov evrov, kar je manj, kot je bilo v preteklih letih namenjeno za te iste namene. Poudariti moramo tudi to, da ker je pravzaprav Slovenija bolj zadolžena, kot je bila v preteklih letih, izdatki za obresti znašajo skoraj slabo milijardo evrov in so večji, kot so bili v preteklih letih, če pogledamo nekaj let nazaj, celo bistveno večji.

Kar se tiče bilance B oziroma računa finančnih terjatev in naložb, bi omenil dva elementa, in sicer dokapitalizacijo bank. Začetek prenosa slabih terjatev na slabo banko je bil planiran že za letošnje leto, vendar zaradi negotovosti, ali se bo to zaključilo v letošnjem letu ali pa bo ta stvar v naslednjem letu, zaradi stresnih testov in "asset quality review" smo planirali dodatna sredstva tudi v naslednjem letu. Kar se tiče sredstev za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb ter spodbujanje raznih projektov, smo ravno tako namenili dodatna sredstva. Tu bi omenil predvsem program zagotavljanja likvidnosti mimo bančnega sistema, se pravi, to shemo

finančnega inženiringa v okviru programa SID v višini 500 milijonov, za kar je država namenila 120 milijonov evrov, ki se bodo črpali deloma v letošnjem letu, deloma pa v naslednjem letu in v letu, ki sledi.

Če preidem še na račun financiranja, se pravi, na bilanco C. Ta predvideva zadolževanje v višini 4,8 milijarde evrov za namene odplačila zapadlega dolga iz preteklih let v višini 3,3 milijarde evrov ter znižanje sredstev na računih v višini milijarde evrov. Navaditi se moramo, da sedaj, ko se je dolg države povečal, tudi vsako leto zapade bistveno več sredstev in da bomo morali biti na mednarodnih finančnih trgih prisotni vsako leto, včasih tudi po večkrat. Kar se tiče proračuna za leto 2015, se nadaljuje konsolidacija. Primanjkljaj državnega proračuna je predviden na ravni 2,4 % bruto družbenega proizvoda, kar znaša okoli 860 milijonov evrov, ter predvideva tudi postopno zmanjševanje zadolževanja državnega proračuna. Prihodki so načrtovani na ravni 8,6 milijarde evrov. Tu bi predvsem poudaril, da za leto 2015 ne predvidevamo nobenih novih davčnih bremen, tako kot tudi za leto 2014 ne predvidevamo nobenih novih davčnih ukrepov, ki bi jih sprejeli v naslednjem letu, in dejansko želimo, da vzpostavimo davčno stabilizacijo in podjetjem omogočimo, da vedo, kakšne obremenitve jih bodo čakale, da bodo lahko normalno planirali svoje investicije in svoje poslovanje. Odhodki za leto 2015 so načrtovani v višini 9,5 milijarde evrov. Mislim, da tak proračun za leto 2014 in 2015 dejansko pelje v smer fiskalne stabilizacije.

Spoštovani! Upošteva vse navedeno, predlagam, da Državni zbor podpre Predlog sprememb proračuna za leto 2014 in Predlog proračuna za leto 2015. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

S tem je predstavitev Proračunskega memoranduma 2014–2015, Predloga sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2014 in Predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2015 končana.

Predsednici Vlade mag. Alenki Bratušek in ministru za finance dr. Urošu Čuferju se še enkrat zahvaljujem za predstavitvi.

Z današnjo predstavitevijo prične teči rok za vlaganje amandmajev k Predlogu sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2014 in Predlogu proračuna Republike Slovenije za leto 2015. Poslanke in poslanci, poslanske skupine, zainteresirana delovna telesa in Vlada lahko amandmaje k Predlogu sprememb proračuna Republike Slovenije za leto 2014 vložijo najkasneje tri dni pred sejo Državnega zbora, na kateri bo predlog sprememb proračuna obravnavan. K predlogu proračuna Republike Slovenije za leto 2015 pa lahko poslanke in poslanci, poslanske skupine in zainteresirana delovna telesa amandmaje vlagajo do vključno 18. oktobra 2013.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in zaključujem tudi 45. izredno sejo Državnega zbora.

Hvala za udeležbo in nasvidenje na naslednji seji.

Seja se je končala 8. oktobra 2013 ob 14.53.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BRATUŠEK, MAG. ALENKA 6

Č

ČUFER, DR. UROŠ 10

T

TANKO, JOŽE 5, 6

LEGENDA

PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke